

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C228 – LEE35**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 18 mei 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van zonevreemde bossen	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bestrijding van jakobskruiskruid	7
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de lokale toezichthouders in uitvoering van het Milieuhandhavingsdecreet	
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de optimale bestaffing van gemeentelijke milieudiensten en lokale handhaving door gemeentelijke milieuambtenaren	11

■

Waarnemend voorzitter: de heer Jos De Meyer**Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpak van zonevreemde bossen**

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Minister, naar aanleiding van vraag 283 in verband met de niet-vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) De Klinkaard gaf u samen met minister Muyters in een meer dan interessant gecoördineerd antwoord, uitleg bij die beslissing. U verwees naar het feit dat er op dit ogenblik werk wordt gemaakt van een totaalkader, zoals aangekondigd in het regeerakkoord, en dat u en uw collega het daarom niet opportuur achtten om dit GRUP nu vast te stellen.

Minister, u weet ongetwijfeld dat dit GRUP een hele voorgeschiedenis heeft doorlopen, met het openbaar onderzoek en met de voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering met het oog op het inwinnen van advies bij de Raad van State. Het GRUP weekte in de toenmalige regering nogal wat discussie los, want het was geagendeerd op vrijdag 5 mei, en een schriftelijke procedure zorgde ervoor dat het op maandag 8 juni is aangenomen. Toen begon de teller te tikken voor de definitieve vaststelling. In uw schrijven dat u richtte aan de lokale adviesraad voor milieu en natuur, meldde u dat dit niet is bevestigd, waardoor de huidige gewestplanbestemming, zijnde woonpark, nog altijd actueel is en ook de basis is voor verdere initiatieven.

Dat komt een beetje vreemd over, want in het regeerakkoord staat, naast het feit dat er werk zal worden gemaakt van het in kaart brengen van de zonevreemde bebossing, ook dat zal worden overgegaan tot het herbestemmen van de bossen waar dat nuttig en mogelijk is. Dat suggereert u zelf ook in uw antwoord: u zei dat u een aantal van die zonevreemde bossen zult moeten herbestemmen.

Minister, kunt u al een tip van de sluier lichten over de totale aanpak? Wat is de stand van zaken? Ik heb veel plezier gehad met het dossier van het Lappersfortbos, maar dit is ook zo'n dossier waarin elke dag een verkavelingsaanvraag kan worden ingediend. Hoever staat het met het aangekondigde plan van aanpak? Welke initiatieven gaan we nemen? Zijn er inventarissen in opmaak? Wie trekt dit dossier, wie leidt de organisatie van dit project? Wanneer zal het plan van aanpak klaar zijn? Ik besef dat niet elke partij van deadlines houdt. Dit zit nu in onze aanpak.

Minister, wat zijn de belangrijkste krijtlijnen die worden uitgetekend? Wat zijn de knelpunten en uitdagingen? Voor mij zijn er geen zes oplossingen mogelijk. Ofwel vallen we terug onder de paraplu van het Bosdecreet. Daar kun je heel wat mee doen, maar niet alles. Ofwel moeten we een planologische aanpak realiseren zoals we hadden vooropgesteld voor het GRUP dat ik daarnet citeerde. Ik ben in mijn archieven gaan zoeken naar de afsprakennota van de Vlaamse Regering van 8 juni 2009 met betrekking tot dat GRUP, waar een principebeslissing werd genomen door de Vlaamse Regering. Enkel de secretaris van de Vlaamse Regering is niet veranderd, de heer Raf Suys.

In de afsprakennota werd genotuleerd: "De Vlaamse Regering is bereid haar verantwoordelijkheid op te nemen bij het zone-eigen maken van zonevreemde bossen, en is dus principieel bereid mee te werken aan planprocessen die daarvoor worden gevraagd door lokale besturen, en zal dan de desgevallende verschuldigde planschade ten laste nemen van de Vlaamse budgetten voor planschadevergoedingen."

Dat was de politieke afspraak die was gemaakt. Of het nu ging over zonevreemde bossen in Kapellen of Brugge, de bedoeling was om te zeggen dat, als een lokale overheid een lokaal knelpunt niet onder controle krijgt, het Vlaamse Gewest in de plaats treedt via een

planningsproces dat vooral tot bedoeling heeft om een ecologisch belangrijke verbinding tussen het Mastenbos en de Kalmthoutse Heide te beschermen.

Ik zie maar drie mogelijkheden: Bosdecreet, aankoopbeleid of planningsinitiatieven. Voor een aankoopbeleid zijn de budgetten vanzelfsprekend beperkt.

Minister, op basis van welke criteria werd geoordeeld dat het, zoals aangegeven in het regeerakkoord, in dit concrete dossier niet nuttig en mogelijk was om het zonevreemde bos te herbestemmen? Minister, u zegt dat de minister van Ruimtelijke Ordening bossen moet herbestemmen. Maar minister Muyters zegt: “Het is zeker niet de bedoeling om alle zonevreemde bossen te gaan herbestemmen en een juiste locatie te geven.” Daar noteer ik ook een zekere discrepantie.

De aankoop van nieuwe gebieden die een schakel kunnen vormen tussen bestaand bos en natuurgebieden is een heel belangrijk element in het beleid. Welke aankopen worden voor de provincie Antwerpen voorbereid? Hoe ver staat het daarmee?

Er zijn veel forten en ook militaire constructies. Heel recent werd de verkoop van nogal wat militaire domeinen aangekondigd. Het fort van Kapellen wordt ook verkocht. Het grenst aan een ecologisch erg waardevol gebied. Dat is een volgend dossier. Wat zijn uw bedoelingen daaromtrent? Gaat u aankondigen?

Mijn laatste vraag leeft bij heel veel mensen. Op welke basis kan voor zonevreemde bossen worden gezorgd dat de verkaveling en ontbossing wordt tegengegaan, zelfs als er een positief MER-rapport is opgesteld dat bij een verkavelingsaanvraag kan worden ingediend? We zitten vast aan de timing. Het GRUP is vervallen. We vallen terug op het gewestplan, en daar is het woonpark. Daardoor kan morgen al een platte verkaveling worden aangevraagd.

Ik ken het standpunt van de voorzitter van Natuurpunt Vlaanderen. Hij vindt dat er dan maar verkaveld moet worden omdat de planschade niet opweegt tegen de negen of zestien villa's die men er mag bouwen. Er komen verschillende geluiden van verschillende kanten. Hoe pakken we de kwestie van de zeer kwetsbare zonevreemde bossen aan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Van Mechelen, om tot een plan van aanpak voor het beschermen van planologisch bedreigde bossen te komen, is een overleg opgezet tussen mijn kabinet, het kabinet van minister Muyters, de afdeling Ruimtelijke Planning van het departement RWO, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Een eerste overlegvergadering vond plaats in oktober 2009, een tweede in april 2010. Na de startvergadering heeft het INBO de gegevens van een inventarisatiestudie uit 2003 over zonevreemde bossen, uitgevoerd door het toenmalige Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, geactualiseerd op basis van de huidige bestemmingsplannen.

Die oefening is recent afgerond. Daaruit blijkt dat in de periode 2002-2009 de oppervlakte zonevreemd bos met bijna 3000 hectare of 6 percent is afgenomen. Randbemerking daarbij is dat de analyse gebeurde op basis van de bosreferentiaal uit 2000. Verdere actualisering van deze gegevens moet gebeuren op basis van de nieuwe bosreferentiaal die in de loop van 2010 beschikbaar zal zijn.

Het ANB en het INBO analyseren deze gegevens nu om na te gaan welke bossen wegens hun ecologische waarde of ruimtelijk-functionele rol het best een bestemmingswijziging kunnen krijgen binnen het afbakeningsproces van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. De prioriteiten die binnen de programma's voor de verdere afbakening van het buitengebied jaarlijks worden opgemaakt, kunnen dan worden afgestemd met de prioriteiten inzake 'zonevreemd bos'.

Voor de zonevreemde bossen die op korte of middellange termijn geen oplossing binnen dat afbakeningsproces op Vlaams niveau kunnen krijgen, zullen we andere initiatieven nemen. Ik zie daarvoor een drietal mogelijkheden. U hebt er zelf ook al opgenoemd.

Ten eerste zijn niet alle zonevreemde bossen structuurbepalend op gewestelijk niveau. Veel bossen hebben een rol binnen ruimtelijke structuren op provinciaal of gemeentelijk niveau. We zullen nagaan in hoeverre we gemeenten en provincies verder kunnen stimuleren om planningsinitiatieven te nemen gericht op het behoud van deze bossen.

Ten tweede biedt het bestaande Bosdecreet in belangrijke mate reeds een bescherming van alle bestaande bossen, ongeacht de bestemming. Vanuit de filosofie dat bos in heel wat bestemmingscategorieën als zone-eigen moet worden beschouwd, is het niet wenselijk alle bossen per definitie in een groene bestemming onder te brengen.

Een derde spoor is om op basis van goede voorbeelden aanbevelingen uit te werken om de bestaande instrumenten beter in te zetten in functie van het behoud van bossen in de verschillende bestemmingszones. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de mogelijkheden die er zijn om in overleg met de betrokken actoren op het niveau van de verkavelingsvergunningen in woongebieden of bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen bestaande bossen te integreren in een kwalitatief inrichtingsconcept. Het plan van aanpak zal verder kunnen worden uitgewerkt als de prioriteitstelling vanuit het leefmilieubeleid is afgewerkt en de gegevens van de nieuwe boskartering verwerkt zijn. Dat is nog voor dit jaar gepland.

Voor de derde deelvraag over het concreet dossier De Klinkaard beschikken mijn diensten noch ikzelf over de gevraagde informatie. Het behoort tot de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening, waarvoor minister Muylers instaat.

Er zijn bij ANB, wat de provincie Antwerpen betreft, belangrijke aankoopdossiers te verwachten in Balen, Brasschaat, Brecht, Mechelen, Kalmthout, Kapellen en Zoersel. Het gaat om in totaal 335 hectare. Er zijn aankoopdossiers in de gemeenten Hemiksem, Herselt, Merksplas, Ravels en Wuustwezel voor in totaal 66 hectare, ook in behandeling op mijn kabinet. Voor 86 hectare aankopen in Stabroek, Herselt, Kalmthout, Wuustwezel en Zoersel werd 1.616.316 euro vastgelegd. De aankoopakte voor die terreinen kan nu, mits een minnelijk akkoord met de eigenaars, worden verleden. Er zijn bovendien nog drie aankoopakten voor een oppervlakte van ongeveer 6 hectare verleden in Geel, Lille en Willebroek. In totaal beschikt het Vlaamse Gewest over 15.155.000 euro begrotingskredieten voor terreinverwerving van natuur en bos door de overheid en 6.843.000 euro voor het subsidiëren van terreinverwerving van natuur en bos door erkende terreinbeherende natuurverenigingen.

Gegevens over de aankoopintenties en realisaties van natuurverenigingen, gemeenten en andere zijn als dusdanig niet beschikbaar bij ons. De gevraagde statistische informatie is maar heel gedeeltelijk en heel verspreid voorhanden bij INBO, ANB, natuurverenigingen en andere instanties, zoals provincies en gemeenten, maar ik kan er geen globaal overzicht van geven.

De bepalingen over ontbossing staan in artikel 90bis van het Bosdecreet. De mogelijkheid tot het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning tot ontbossing of een verkavelingsvergunning voor geheel of gedeeltelijke beboste terreinen, wordt beperkt tot vier mogelijkheden. Een: werken van algemeen belang. Twee: ontbossing of verkaveling in woongebied of industriegebied of daarmee gelijk te stellen bestemmingen. Drie: ontbossing van de uitvoerbare delen in een niet-vervallen vergunde verkaveling. Vier: ontbossing in functie van vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen, opgemaakt voor speciale beschermingszones of voor beschermde soorten op grond van het decreet Natuurbehoud.

Voor alle andere ontbossingen of verkavelingen in geheel of gedeeltelijk beboste terreinen moet er voorafgaand aan de stedenbouwkundige vergunning een individuele ontheffing op het ontbossingsverbod worden toegestaan. Dat moet worden toegestaan door de minister bevoegd voor Natuurbehoud, maar in de praktijk is het gedelegeerd aan het hoofd van ANB.

Bij ontbossingen waar geen voorafgaande ontheffing van het ontbossingsverbod nodig is, is de rol van het Agentschap voor Natuur en Bos beperkt tot een niet-bindend advies aan de vergunningverlenende instanties. Bij aanvragen voor ontheffing van het ontbossingsverbod kan de minister bevoegd voor Natuurbehoud de ontbossing weigeren in een met redenen omklede beslissing. Dat kan op basis van een aanvraag tot ontheffing waarin de aanvrager een grondige motivatie tot afwijking van het verbod op ontbossing moet voorleggen en een ecologische evaluatie van de gevolgen van de voorgestelde ingreep en de daaraan gekoppelde maatregelen voor het naleven van de zorgplicht. De procedure wordt geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001. Het besluit omvat geen verdere bepalingen over wanneer de ontheffing wel of niet kan worden verleend.

In de praktijk hanteert ANB wel een eigen beoordelingskader, waarbij de ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde van het bos wordt afgewogen tegenover de mate waarin de gevraagde ontbossing in overeenstemming is met de ruimtelijke bestemming van het te ontbossen terrein. Tegelijkertijd worden ook de bepalingen van het Natuurdecreet met betrekking tot algemene zorgplicht, het verbod tot wijzigen van vegetatie in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en de mogelijke betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken in speciale beschermingszones mee in rekening genomen.

Alleen voor een ontbossing groter dan 3 hectare is er een MER-plicht. Bij het behandelen van de aanvraag tot ontheffing van het ontbossingsverbod, omvat de informatie opgenomen in een conform verklaard MER heel wat nuttige gegevens over de zo-even vermelde aspecten. In het milieueffectenrapport wordt voor een groot deel dezelfde informatie verwerkt als nodig voor het beoordelen van de ontheffingsaanvraag voor ontbossen. Er bestaat geen wettelijke bepaling die stelt dat de beslissing over de ontheffing voor ontbossen gelijklopend moet zijn met de conclusies in de milieueffectenrapportering.

ANB en de over een vergunning beslissende overheid kunnen dus ook het voorzichtigheidsbeginsel toepassen indien men oordeelt dat er nog onvoldoende harde informatie voorhanden is en dus een ontheffing of vergunning op gemotiveerde wijze weigeren.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister, collega's, de oud-strijders herinneren zich ongetwijfeld het bijzonder legendarische amendement dat heeft geleid tot artikel 90bis van het Bosdecreet. Daar is in de commissie een kleine ruzie over ontstaan, maar de toenmalige antagonisten hebben uiteindelijk op 16 februari 2001 samen het ministerieel besluit moeten maken en laten goedkeuren door de regering. Dat waren mevrouw Vera Dua en uw dienaar.

Het probleem is dat dat in dit soort dossiers jammer genoeg onvoldoende paraplu geeft. Eigenlijk zegt u dat het de administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos is die de ontheffing kan weigeren, waardoor de verkaveling uiteindelijk kan worden geblokkeerd. Als ik het zo mag interpreteren, dan leg ik met veel genoeg alle wijsheid in die man of vrouw zijn of haar handen, om er op die manier voor te zorgen dat het zonevreemde bos uiteindelijk zijn ecologische waarde heeft.

Wat wij geprobeerd hadden met het GRUP, was eigenlijk wat u in uw punt drie stelde: we moeten komen tot een soort 'good practices', waarbij je probeert zonevreemde bossen te integreren in een kwalitatief afwegingskader voor verkaveling. In het voorgestelde GRUP was het de bedoeling om maximaal planschade te voorkomen door het aanduiden van twee beperkte blokken van verbouwing met daardoor groene corridors, om de verbinding tussen het Wolvenbos, het Mastenbos, de Antitankgracht, de vleermuizenkolonie in het Fort van Ertbrand en zo naar de koude Franse Heide en de Kalmthoutse Heide te vrijwaren. Het was een ongelooflijke testcase om te kijken of we planologisch tot een oplossing kunnen komen, zoals u zelf zegt, in een maximale win-win- en minimale win-losesituatie. Daarbij tekenen we ook voor onszelf een kader uit, waarbij de rechter ooit bij een planschadevraag gevat zou

worden door de redelijkheid van het planologisch voorstel van de Vlaamse Regering, afwegende wat de maatschappelijke, de economische en vooral de ecologische belangen waren in dit dossier.

Het is jammer dat ik in de notulen van de Vlaamse Regering moet lezen: “De vergadering van vrijdag 4 september 2009 met betrekking tot afbakening gebied natuurlijke en agrarische structuur definitieve vaststelling van het GRUP De Klinkaard. Beslissing: dit punt wordt verdaagd.” Om te beslissen moet er consensus zijn, maar om te verdagen moet de minister van Leefmilieu dit toelaten.

Tenzij ik mij vergis, is dit juist een planologisch instrument om het uiteindelijke doel te bereiken, namelijk de maximale vrijwaring van de ecologische waarde van een zonevreemd bos. Hier zijn we een good practice kwijtgespeeld. De vraag is hoe we er nu verder uit geraken. U hebt gezegd dat er in aankoopbudgetten is voorzien. Ik weet niet of ook dit bos daarbij zit. Maar ik vrees dat u met 1 miljoen euro dat woonparkgebied niet kunt kopen. Er zijn andere gegadigden, voor een hoger bedrag.

Het blijft wachten op dat algemene afwegingskader. Goed, we zullen het daarmee moeten doen, minister. De bal ligt nu weer in het kamp van iemand anders. Het zal niet gemakkelijk zijn om de Vlaamse doelstelling van het behoud van zonevreemde bossen te vrijwaren.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik heb het dossier niet op de voet gevolgd, maar ik meen te mogen zeggen: mochten we nu opnieuw aan ruimtelijke ordening doen, zouden we de draak van de woonparken, zoals we die vandaag kennen, zeker niet meer installeren, denk ik. Het zijn meestal ecologisch waardevolle bossen die men opoffert aan villabouw. Daar komt het op neer. Het is een oude gewestplanbepaling, die nog altijd toepassing kent op het terrein. Dat betreurt ik. We roepen dat in de nieuwe wetgeving ook geen halt toe. We laten die evolutie doorgaan.

Minister, u somt enkele kredieten op in verband met aankopen door de overheid en/of de terreinbeherende verenigingen: 15 miljoen euro voor de overheid, 8 miljoen euro voor Natuurpunt, zeg maar. Kent u ook de kredieten die voorzien zijn voor herbebossing? Dit zijn aankoopdossiers. Dan gaat het meestal om een bestaand bos dat door de overheid wordt verworven, zonder nieuwe bossen aan te planten of gronden aan te kopen om bossen aan te planten. Zitten de gronden om aan te planten hierin, is dat een ander krediet of hebben we daarvoor geen krediet? Ik vrees dat laatste.

Minister Joke Schauvliege: De bedragen zijn 15 en 6,8 miljoen euro. Dat is enkel voor aankoop. Voor de inrichting zijn er andere budgetten. Dat is apart. Als aangekochte gronden moeten worden bebost, zijn daarvoor andere budgetten.

De heer Dirk Van Mechelen: Met de middelen die worden betaald voor boscompensatie in het kader van artikel 90bis worden die bebost.

Minister Joke Schauvliege: Ja, en u weet dat wij van plan zijn om dat Boscompensatiefonds open te trekken. De bedoeling is dat ook lokale besturen die initiatieven nemen vanuit dat Boscompensatiefonds op een eenvoudige manier geld kunnen krijgen om op hun grondgebied bossen te vrijwaren of extra aan te leggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bestrijding van jakobskruiskruid

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, er zijn grote maatschappelijke problemen op het vlak van leefmilieu en natuur, maar soms ook kleinere dossiers. Een klein dossier, zoals het probleem van het jakobskruiskruid, is voor een bepaalde doelgroep wel een bijzonder grote zorg. In dit geval zijn dat de paardenliefhebbers. Af en toe contacteren ze mij om dit hier op de agenda te brengen. Ik heb in het verleden de vorige minister van Leefmilieu ondervraagd. U heb ik een schriftelijke vraag gesteld in het begin van dit werkjaar, minister. In het verleden werd deze problematiek door de natuuradministratie altijd heel sterk gerelativeerd.

Enkele weken geleden verscheen er een interessante brochure, uitgegeven door het Paardenloket, dat gesubsidieerd wordt door de minister van Landbouw: 'Jakobskruiskruid. Een gevaar voor onze paarden.' Uiteraard heb ik daaraan heel wat aandacht besteed. Enkele mensen uit de sector hebben mij er ook op gewezen. De teneur van deze brochure is analoog met de betogen die ik hierover in het verleden heb gehouden. Het Paardenloket raadt alle eigenaars aan om preventieve maatregelen te nemen, ook alle particulieren en andere instellingen. Deze instantie bestempelt de verspreiding van het jakobskruiskruid als een ernstig probleem voor de paardensector en doet een oproep om de verspreiding langs bermen en in natuurgebieden tegen te gaan. Ook hekelt ze het feit dat vrij in de handel verkrijgbare kruidenmengsels met wilde bloemen soms ook dit kruid bevatten.

Een eerdere schriftelijke vraag, waarnaar ik daarnet al heb verwezen, leert ons dat het jakobskruiskruid voorkomt in meer dan 70 percent van de kilometerhokken die worden gehanteerd voor de algemene kartering van wilde planten in Vlaanderen. In 1972 was dat nog geen 30 percent. Er is dus een enorme toename. Tot nu toe is er geen wettelijke verplichting om dit kruid te bestrijden, hoewel de plant ongetwijfeld veel schadelijker is dan bijvoorbeeld een aantal distelvariëteiten waarvoor er wel een bestrijdingsverplichting bestaat.

Dit is niet alleen een probleem in Vlaanderen. Ook in Duitsland en Nederland wordt men daarmee geconfronteerd. Daar zijn al talrijke paarden gestorven als gevolg van jakobskruiskruidvergiftiging.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de verspreiding van dit kruid in Vlaanderen? Welke mogelijkheden ziet u om de verspreiding in Vlaanderen terug te dringen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, de gegevens over de verspreiding van het jakobskruiskruid in Vlaanderen zijn voorhanden. Ze staan in de algemene kartering van wilde planten, Florabank genoemd. Aan de hand van streepjeslijsten wordt daarbij de aanwezigheid van soorten in een kilometerhok bepaald. Men maakt eigenlijk hokjes en bekijkt welke kruiden en planten daarin aanwezig zijn. Op basis van de beschikbare gegevens stellen wij vast dat het percentage van kilometerhokken waarin jakobskruiskruid voorkomt, tussen 1972 en 2003 is toegenomen. We stellen ongeveer een verdubbeling van het aantal kilometerhokken vast voor die periode. Sinds 2003 blijft het percentage vrijwel constant. In ongeveer 70 percent van de kilometerhokken in Vlaanderen werd de voorbije jaren jakobskruiskruid vastgesteld. Over de densiteit waarmee dat kruid voorkomt, kunnen we op Vlaams niveau geen uitspraak doen.

Van nature komen de hoogste dichtheden van deze soort voor in kusttuinen en langsheen de Grensmaas. Daarbuiten is de soort ook zeer talrijk in de sterk verstedelijkte en geïndustrialiseerde delen van Vlaanderen, met name in grote industriegebieden met opgespoten terreinen, zoals de Antwerpse haven of de Gentse kanaalzone. De verstedelijking van Vlaanderen heeft bijgedragen tot de toename van het aantal vindplaatsen, aangezien de soort voornamelijk op verstoorte bodems gedijt. Dan gaat het onder meer over opgespoten terreinen, ontwikkelingssites en vergraven en verstoorte wegbermen. De soort kiemt alleen op kale grond en heeft een sterke voorkeur voor droge, lichtrijke bodems.

Hoewel jakobskruid een serieus probleem vormt voor veehouders en paarden, is dit kruid veel meer dan een ongewenst onkruid. De plant is immers een inheemse plant, die ook een ecologische waarde heeft. Het kan dus zeker niet de bedoeling zijn de plant te gaan bestrijden op plaatsen waar hij geen risico vormt voor grazers. Indien het kruid echter veelvuldig voorkomt of een echte plaag begint te vormen, is het nemen van maatregelen, ook in het kader van goed nabuurschap, of het maken van duidelijke afspraken nodig. Een goede oplossing is echter niet zo eenvoudig en vereist onder meer kennis van de ecologie van de plant. Volgens de literatuurgegevens en de kennis bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is de efficiëntie van een actieve bestrijding – bijvoorbeeld door middel van herbiciden of het uittrekken ervan – heel twijfelachtig. De bestrijding van jakobskruid is slechts in een beperkt aantal gevallen noodzakelijk. Een gebiedsdekkende bestrijding is voor deze plantensoort dus niet aangewezen. Wat wel belangrijk is, is een goede voorlichting voor het brede publiek over het verstandig omgaan met deze giftige planten. Mijnheer De Meyer, u had het over de brochure van het Paardenloket. Dat is een voorbeeld van hoe wij daar actief mee omgaan.

Het verantwoord beheer van een aantal problematische uitheemse en inheemse plantensoorten, waaronder het jakobskruid, wordt concreet behandeld in de ambtelijke Technische Werkgroep Planten. Om een zo breed mogelijke kijk op de problematiek van het jakobskruid te ontwikkelen en de gepaste initiatieven binnen de overheid en ten opzichte van de betrokken doelgroepen te nemen, overleggen experts van de betrokken departementen, agentschappen en onderzoeksinstituten over mogelijke acties om de verdere verspreiding van deze plant in de toekomst te beheersen. Zo werkt de Technische Werkgroep Planten momenteel aan een onderbouwde en gedragen informatiebundel, waarbij het de bedoeling is de diverse betrokken sectoren, overheden en doelgroepen, met daaronder uiteraard ook de paardenhouders en de terrein- en bermbeheerders, concrete en correcte informatie aan te reiken over maatregelen die zij kunnen nemen om het risico van vergiftiging door jakobskruid bij graasdieren te beperken. De nadruk ligt hier op zowel preventieve als curatieve maatregelen. Preventief wordt geprobeerd de vestiging en verdere verspreiding van de plant te voorkomen, onder meer door weilanden in goede conditie te houden, door overbegrazing te voorkomen – want dat blijkt ook een probleem te zijn – en door een verstoring van de bodem, bijvoorbeeld bij maaien, te beperken. Met curatief bedoelen we: de plant beheersen en eventueel op bepaalde plaatsen en doordacht bestrijden. Het is mijn voornemen om deze informatiebundel in de zomer ruim bekend te maken, onder meer via de vakpers van de betrokken sectoren.

Mijnheer De Meyer, we pakken dit dus aan, zij het niet algemeen en met de bedoeling dit kruid uit te roeien, maar met respect voor de ecologische waarde van de plant en zeker ook met respect voor de gevaren die eraan verbonden zijn voor dier en mens.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Het is uiteraard toegelaten dat ik het niet altijd met de minister eens ben. Wat dit betreft, is dit alvast het geval. Ik vind het antwoord dat de administratie de minister heeft bezorgd, van een zekere evolutie getuigen. Het is in elk geval wat terughoudender dan het antwoord dat ik een tweetal jaren geleden heb gekregen.

Ik ben me er ten volle van bewust dat het om een inheems kruid gaat. Volgens sommigen is dit louter een ongewenst kruid op bepaalde plaatsen. Ik vind dat onze bezorgdheid groter moet zijn. Hoewel de vergelijking eigenlijk niet kan worden gemaakt, verwijs ik in dit verband naar een aantal exoten in de dieren- en plantenwereld. Tijdens de beginfase is hun aanwezigheid ook sterk gerelativeerd.

Ik vind het belangrijk dat de werkgroepen departementoverschrijdend zijn. De betrokkenen mogen niet in een hokje opgesloten blijven. De natuurbeschermingssector, de landbouwsector en andere sectoren moeten hierbij worden betrokken.

De teneur van de brochure die door het Paardenloket is uitgegeven, verschilt sterk van de teneur binnen de administratie Natuur, Milieu en Energiebeleid. De minister heeft er zelf op gewezen dat de verspreiding in de loop van 20 tot 30 jaar is verdubbeld.

Ik citeer een paar zinnetjes uit de brochure: “Paardenliefhebbers zijn ook natuurliefhebbers, maar de gezondheid en in dit geval zelfs het leven van paarden zou wel moeten voorgaan op maatregelen tot bescherming van de natuur. Daarom roept men op om de nodige voorzorgen te nemen om de verspreiding van het jacobskruiskruid langs de bermen en de natuurgebieden tegen te gaan. Iedereen moet voor zijn eigen stoep vegen en dan kan het probleem worden ingedijkt.” En ook nog: “Jacobskruiskruid komt regelmatig voor in bermen in natuurgebieden en verspreidt zich langs daar. Chemische bestrijding is hier in principe niet toegestaan.” Dit laatste punt lijkt me evident. Iets verder staat er het volgende: “Plaatselijk regelmatig kortmaaien en bloei vermijden, helpt verspreiding in aanpalende gras- en hooiweiden te voorkomen.” Mijns inziens geldt die verplichting ook voor de overheid. Ik denk dan aan de overheid die verantwoordelijk is voor de bermen langs de autostrades en aan de overheden die verantwoordelijk zijn voor de natuurgebieden. Iets verder staat dit te lezen: “Herbiciden zijn ook effectief behulpzaam in de bestrijding, vooral in het vroege stadium.”

Ik zou hier nog een aantal citaten naar voren kunnen brengen. De teneur van de brochure verschilt in elk geval sterk van de teneur van de antwoorden die we in het verleden soms hebben gekregen.

Ik stel deze vraag om uitleg niet om gelijk te krijgen. Ik wil de minister ertoe brengen enige invloed uit te oefenen. Er moet, op een niveau dat de verschillende administraties overstijgt, verder naar adequate oplossingen worden gezocht. Die oplossingen moeten de paardenhouders met betrekking tot de gezondheid van hun dieren wat meer gerust stellen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zie niet veel tegenstellingen tussen de woorden van de heer De Meyer, de inhoud van het artikel en het antwoord dat ik net heb gegeven. Ik heb gesteld dat we goede informatie moeten verspreiden. Op plaatsen waar er een risico is voor dieren, zoals paarden en vee, moeten we het kruid uitroeien. We moeten ervoor zorgen dat de verspreiding van het kruid niet verder kan uitdeinen. Dit moet worden ingeperkt. Waar er geen risico is en het jacobskruiskruid wel aanwezig kan zijn, moeten we de plant laten staan. Aangezien het een inheemse plant betreft, heeft het jacobskruiskruid een ecologische waarde.

Ik denk dat we perfect op dezelfde lijn zitten. De overheid moet zijn verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld ten aanzien van bermen, uiteraard ook nemen. Dat spreekt voor zich. Dat is trouwens een van de redenen waarom we die informatiebrochure willen maken. We moeten de mensen die de bermen onderhouden, erop wijzen hoe ze ervoor kunnen zorgen dat het kruid in die bermen niet de perfecte biotoop vindt om zich te nestelen en te ontwikkelen.

Ik zie niet echt een tegenstelling tussen de vragen van de heer De Meyer en de effectieve plannen van de Vlaamse overheid. Het lijkt me echter onmogelijk en onwenselijk het kruid overal uit te roeien.

De heer Jos De Meyer: Ik ben bijzonder blij dat ik de minister verkeerd had begrepen. Ik ben het volledig eens met haar repliek. We zitten inderdaad op dezelfde golflengte.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de lokale toezichthouders in uitvoering van het Milieuhandhavingsdecreet**Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de optimale bestaffing van gemeentelijke milieudiensten en lokale handhaving door gemeentelijke milieuambtenaren**

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, elk jaar brengt de milieu-inspectie een milieuhandhavingsrapport uit. Hierop stellen de volksvertegenwoordigers de bevoegde minister vragen hierover. We stellen immers telkens opnieuw vast dat heel wat milieudelicten onbestraft blijven. De voornaamste reden is dat de parketten veel klachten seponeren.

Het nieuwe Milieuhandhavingsdecreet, dat tijdens de vorige legislatuur tot stand is gekomen, zou hier een oplossing voor bieden. Volgens dit decreet, dat ondertussen in werking is getreden, moet elke gemeente in Vlaanderen tegen 1 mei 2010 over minstens een lokale toezichthouder beschikken. De lokale toezichthouders moeten over een bekwaamheidsbewijs beschikken. Dit bewijs kan worden verkregen door aan een door de minister van Leefmilieu erkende instelling een opleiding te volgen.

Ik heb hierover al heel wat schriftelijke vragen gesteld. Volgens de informatie die ik heb, zou nog niet elke gemeente over een lokale toezichthouder met een bekwaamheidsbewijs beschikken. Deze gemeenten kunnen een beroep doen op een politiezone of op een intergemeentelijk samenwerkingsverband. De voorwaarde is echter dat de persoon die als lokale toezichthouder wordt aangesteld, over een bekwaamheidsbewijs beschikt.

Minister, ik zou graag vernemen in welke mate de Vlaamse gemeentebesturen en uzelf het Milieuhandhavingsdecreet opvolgen. Kunt u me meedelen of alle gemeenten ondertussen over een lokale toezichthouder beschikken? Kunt u me eventueel zeggen in hoeveel gemeenten er nog geen lokale toezichthouder is? De oorspronkelijke datum, 1 mei 2010, is al een tijdlang bekend. Alle gemeenten hebben voldoende tijd gekregen om dit in orde te brengen. Op welke manier wilt u optreden ten aanzien van gemeenten die zich niet hebben gehouden aan de voorwaarden die zijn opgelegd in het Milieuhandhavingsdecreet?

In 2006 heb ik toenmalig minister van Leefmilieu Peeters ondervraagd over de manier waarop we onze milieudiensten meer financieel zullen ondersteunen. U hebt intussen werk gemaakt van een addendum aan de samenwerkingsovereenkomst 2008-2010 met de gemeenten, dat uitvoering geeft aan artikel 16.3.4 van het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid, dat in een subsidiëring voorziet van de lokale en provinciale toezichthouders. Op welke manier zal de subsidiëring worden toegepast?

De heer Bart Martens: Ik sluit me aan bij deze vraag over de problematiek van de gemeentelijke toezichthouders in het kader van de verruimde bevoegdheden die zij hebben ten gevolge van het Milieuhandhavingsdecreet. Dit is hier al vaker aan bod geweest, onder meer in het kader van de evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst, waarover we een gedachtewisseling hebben gehouden.

Minister, u hebt hier toen het engagement genomen om via een bijakte bij de samenwerkingsovereenkomst te voorzien in de betoelaging voor de aanstelling van gemeentelijke toezichthouders. De vraag is in welke mate de verschillende gemeentelijke milieuambtenaren, de milieudiensten van de gemeente, in staat zijn om al hun taken, inclusief de bijkomende taken op het vlak van milieuhandhaving aan te kunnen.

Daar werd ruim een jaar geleden een studie over besteld door de dienst Centraal Aanspreekpunt Lokale Overheden (Caplo) van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Die studie zou intussen afgerond moeten zijn. Daarin zou een inschatting gemaakt worden van de werklast in relatie met het takenpakket van de milieudienst van de

gemeenten. Er zou onderzocht worden welke taken de milieudienst opneemt en hoe de werklast kan worden geobjectiveerd door die te relateren aan bepaalde kenmerken van gemeenten en omgevingsfactoren.

Daartoe werd een plan van aanpak opgemaakt waarbij in verschillende fasen werk zou worden gemaakt van de opmaak van een lijst van deeltaken van de milieudienst, en een inschatting van de tijdsbesteding en factoren die een invloed hebben op de tijdsbesteding om dan te komen tot een methodiek om de optimale personeelsbezetting voor een gemeente te bepalen.

De vereniging GEMPA (Gemeentelijke Milieuambtenaren Provincie Antwerpen) vroeg al in 2003 aan een van uw voorgangers om snel werk te maken van een onderzoek naar de optimale bestaffing van gemeentelijke milieudiensten. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) drong naar aanleiding van het milieuconvenant 2008-2013 aan op een dergelijk onderzoek.

Een van grootste knelpunten die uit de praktijk naar voren kwamen, was immers de wanverhouding tussen de vele uiteenlopende bevoegdheden van de gemeentelijke milieudiensten en de vaak ondergewaardeerde personeelsbezetting van diezelfde diensten. Een van die taken betreft de milieuhandhaving waarvoor de Vlaamse overheid en de Vlaamse Raad voor Milieuhandhaving ambitieuze doelstellingen geformuleerd hebben maar die het al overladen takenpakket van de milieuambtenaar niet alleen bezwaren maar ook bemoeilijken gezien het probleem van het statuut van de lokale toezichthouder.

Minister, wat zijn de bevindingen van het onderzoek dat een jaar geleden werd besteld door Caplo? Blijkt uit de verzamelde gegevens dat het takenpakket van de milieuambtenaar inderdaad niet in verhouding staat tot de werklast die de taakstelling met zich meebrengt? Zo ja, wat zijn dan de concrete pijnpunten en hoe kan dit verholpen worden? Is er een hanteerbare methodiek vastgesteld om de optimale personeelsbezetting te bepalen? Vanaf wanneer kunnen die gemeenten die methodiek effectief gebruiken? Blijkt uit de resultaten van het onderzoek dat zich een probleem voordoet in verband met de uitoefening van het lokale toezicht door lokale milieuambtenaren? Zo ja, heeft dit te maken met het statuut van de lokale toezichthouders? Welke gevolgen heeft dit voor de uitbouw van het door het Vlaamse Gewest beoogde eerstelijnstoezicht in het milieuhandhavingsbeleid?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: De problematiek is me bekend, maar ik heb het gevoel dat de gemeenten weer bezig zijn met de zwarte piet door te spelen naar de politiezones en omgekeerd. De gemeente zegt dat er wordt samengewerkt met de cel Milieu van de betreffende politiezaak zodat ze zelf niet te veel moet investeren. Anderzijds zegt de politiezaak dat ook van hen niet alles kan worden verwacht. Ook daar loopt het dus weer fout. Ik hoop dat ook hier duidelijkheid over komt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dit probleem is inderdaad al vaker aan bod geweest in de commissie. Ook mijn voorgangers zijn daar al over ondervraagd.

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie is in het bezit van de gegevens over de bekwaamheidsbewijzen die in het verleden aan de gemeentelijke milieuambtenaren op basis van VLAREM zijn afgeleverd. Met het oog op het actualiseren van die gegevens werd in de zomer van 2008 door de afdeling Milieuvergunningen een enquête bij de gemeenten georganiseerd met de vraag of ze beschikken over een personeelslid dat in het bezit is van het VLAREM-bekwaamheidsbewijs. 296 gemeenten hebben toen gemeld over een toezichthouder te kunnen beschikken. VLAREM bevatte echter ook geen wettelijke verplichting waardoor de gemeentelijke overheid gehouden was de gewestelijke milieuoverheid te informeren over het al dan niet aanwezig zijn van een toezichthouder. Artikel 16.3.4bis van

het nieuwe handhavingsdecreet voorziet nu wel in een meldingsplicht wanneer de toezichthouder zijn functie neerlegt.

Sinds 1 mei 2009 worden de bekwaamheidsbewijzen afgeleverd op basis van titel XVI van het decreet van 5 april 1995. Krachtens artikel 88 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2009 gelden de bekwaamheidsbewijzen die voor 1 mei 2009 werden afgeleverd, nog voor een periode van maximum 3 jaar. Binnen deze periode van 3 jaar moeten alle in het verleden aangestelde milieuambtenaren hun bekwaamheidsbewijs vernieuwen. De gemeenten zijn hier volop mee bezig. In toepassing van de nieuwe regelgeving van het uitvoeringsbesluit werden tot op heden 124 aanvragen tot het verkrijgen van een bekwaamheidsbewijs geregistreerd en 101 bekwaamheidsbewijzen afgeleverd. Er mag worden aangenomen dat in de komende periode een preciezer beeld zal ontstaan van de aanstelling van de toezichthouders in de gemeenten en de steden.

Uw tweede vraag gaat vooral over hoe ik zal optreden. U hebt daarover al een schriftelijke vraag gesteld en ik verwijs ook naar het antwoord dat ik daarop heb geformuleerd. Het was een vraag van 3 februari 2010. De gemeenten waarvan komt vast te staan dat zij niet voldoen aan de voorwaarden opgelegd in het Milieuhandhavingsdecreet inzake de aanstelling van een toezichthouder, zullen niet in aanmerking komen voor subsidiëring. Aangezien er op dit ogenblik nog geen volledig overzicht bestaat van hoeveel gemeenten er op dit ogenblik reeds beschikken over een toezichthouder, is het aangewezen dit volledig overzicht af te wachten alvorens te onderzoeken of en welk verder optreden vereist is. Indien blijkt dat een aantal gemeenten in gebreke blijft, is het aangewezen dat er eerst wordt onderzocht waarom dit zo is. In de mate hierbij bijvoorbeeld financiële overwegingen zouden spelen, kan de subsidiëring via het addendum Handhaving bij de samenwerkingsovereenkomst mogelijk een oplossing bieden.

In het kader van de begrotingscontrole 2010 heb ik in een budget voorzien om de gemeenten te subsidiëren met het oog op de aanstelling van lokale toezichthouders, conform artikel 16.3.4 van het decreet. Concreet wordt deze subsidiëeringsregeling opgenomen in het addendum Handhaving bij de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. Dit ontwerp van addendum ligt momenteel voor ter finale bespreking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, en zal vervolgens aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring worden voorgelegd.

Mijnheer Martens, de studie over de bestaffing van de gemeentelijke milieudienst had als doel zicht te krijgen op de volgende drie onderzoeksvragen. Een: hoe kan een objectieve beoordeling worden gemaakt van de taaklast van een gemeentelijke milieudienst? En daarbij moet het duidelijk zijn wat de taken van de gemeentelijke dienst zijn en hoe deze taken kunnen worden geobjectiveerd of zelfs gekwantificeerd. Twee: hoe kunnen deze taken in verhouding worden gebracht tot een specifieke individuele gemeente? Welke kenmerken van gemeenten en omgevingsfactoren spelen hierbij een rol en moeten in rekening worden gebracht bij de beoordeling van de organisatie van de milieudienst? Op deze manier moet het mogelijk zijn om een instrument op te stellen dat toelaat om de werklast van de milieudienst in de specifieke gemeentelijke context in te schatten. Drie: het formuleren van kwalitatieve aanbevelingen met betrekking tot manieren waarop de werklast binnen de milieudienst geoptimaliseerd kan worden.

Het voorwerp van de studie was het onderzoeken van de taaklast van de milieudienst als geheel. Toezicht, handhaving, controle: alle taken van de milieudienst werden opgenomen in het onderzoek met het oog op het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Handhaving op zich was dus niet de focus van het onderzoek.

Als antwoord op uw vragen verwijs ik graag naar de eindbeschouwingen van de studie. Ik heb ze mee en zal ze kort even toelichten. Ik stel voor dat ik het document aan de commissiesecretaris bezorg zodat geïnteresseerden het via hem kunnen krijgen.

De voorzitter: Kan de volledige studie ter beschikking worden gesteld?

Minister Joke Schauvliege: Ik heb de studie nu niet bij me, maar ik zal die ook laten bezorgen.

In theorie werden alle gemeenten betrokken bij de studie, want de enquête werd verstuurd naar alle gemeenten. 227 gemeenten hebben de enquête ingevuld. Welke gemeenten dat waren, werd niet bekendgemaakt, maar er kan wel worden gesteld dat de respons uitzonderlijk hoog was. In de eindbeschouwingen wordt geconcludeerd dat dit onderzoek nogmaals bevestigt dat de Vlaamse steden en gemeenten in het algemeen en hun milieudiensten in het bijzonder een sterk heterogeen beeld vertonen. Deze diversiteit wordt weerspiegeld in de resultaten van de statistische analyse. Met het onderzoek werd slechts een beperkt aantal algemene factoren geïdentificeerd om de verschillen in bezetting van de milieudiensten te verklaren. Anderzijds werden toch nog wel een aantal elementen verzameld die vermoedens in de ene of de andere richting suggereren. Hiervoor werd niet steeds bevestiging gevonden in de harde statistieken, maar de studie geeft ook een aantal voorzichtige conclusies inzake minimale bezetting van de milieudienst, die met de nodige nuance moeten worden geïnterpreteerd.

Op basis van het statistisch onderzoek werd een rekenmodule uitgewerkt die de bezetting van de gemeente plaatst ten aanzien van de bezetting van andere gemeenten die ten minste een aantal dezelfde significante kenmerken vertonen. Elke gemeente kan via deze rekenmodule de eigen situatie beoordelen in functie van specifieke eigen kenmerken die een hogere of een lagere bezetting kunnen verklaren. Er moet daarbij over worden gewaakt dat de uitkomst niet als norm vooropgesteld wordt, maar niettemin ziet de gemeente waar ze staat in verhouding tot andere gemeenten die al dan niet menen dat ze voldoende personeel hebben. De rekenmodule moet natuurlijk met de nodige voorzichtigheid worden gehanteerd, de factoren kunnen niet altijd even objectief worden vastgelegd.

Uit de studie blijkt dat handhaving, toezicht en controle door veel gemeenten als een probleemtaak worden ervaren, omdat er te weinig tijd voor is. Taken die worden afgeschoven wegens personeelstekort, zijn vaak gerelateerd aan handhaving en monitoring waarbij vooral plaatsbezoeken worden opgeofferd. Enkele deelnemers suggereren dat de controlefunctie beter ergens anders zou liggen dan bij de gemeentelijke milieuambtenaar, bijvoorbeeld bij het gewest of de provincie. Een goede verstandhouding is immers belangrijk om als milieudienst een goed resultaat te halen.

Algemeen gesteld kan er worden besloten dat een milieudienst zeker moet bestaan uit een basis van niveau A en B om de complexe taken uit te voeren. Enkele mensen pleiten voor het decretaal vastleggen van de milieuambtenaar, met hieraan gekoppeld een minimaal functieniveau. Naast het statuut wordt in de focusgroepen ook gemeld dat ervaring zeer belangrijk is voor een performante milieudienst. Vooral kleine gemeenten zouden regelmatig opnieuw van nul moeten beginnen met kennisopbouw.

Een intergemeentelijke vereniging die een kwaliteitsvolle dienstverlening geeft, kan als werkdrukverlagend worden ervaren. De onderzoekers hebben de indruk dat de kleinste gemeenten met een soort schaalnadeel te kampen hebben. Dat zal niet verwonderen. Deze bedenking kan leiden tot de conclusie dat er een soort kritische ondergrens zou kunnen bestaan.

Bij het begin van de studie werd als startpunt aanvaard dat het takenpakket van een bepaalde milieudienst zou bepalen hoeveel VTE er op de dienst wordt ingezet. Tijdens het onderzoek kwam echter de indruk tot stand dat het verband misschien omgekeerd is: een gemeente zet een aantal VTE in, en daarmee tracht ze de dienst zo veel mogelijk te organiseren of met taken te belasten.

Er zijn nog wat knelpunten voor er conclusies kunnen worden getrokken. Ik heb een diep geloof in het addendum van de samenwerkingsovereenkomst, zeker als er ook middelen

tegenover kunnen worden gesteld. In de begrotingscontrole hebben we die middelen ook gepland.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, uit uw antwoord leid ik af dat veel gemeenten nog volop bezig zijn met het in orde brengen van de verplichting van het Milieuhandhavingsdecreet. Veel gemeenten schuiven hun verantwoordelijkheid door naar een politiekezone. Ik heb daarvan al enkele praktijkvoorbeelden gegeven. Nu kan die verantwoordelijkheid ook worden doorgeschoven naar een intercommunale, die maar een jaar later in orde moet zijn met de regels, tegen 2011.

Minister, op welke manier kunnen die intercommunales, die hun activiteiten niet op het grondgebied van de betrokken gemeente doen, een goed milieutoezicht uitoefenen? U zegt dat u zult nagaan wat de reden is voor sommige gemeenten om niet zelf een lokale toezichthouder aan te stellen, indien ze nog altijd niet aan de verplichtingen voldoen. Als u een steekproef zou organiseren, dan zou u kunnen vaststellen dat de gemeenten zonder eigen toezichthouder dit doen om hun politieke verantwoordelijkheid te ontlopen. Dat is ook de reden waarom ze in het verleden nooit een milieutoezichthouder hebben aangesteld. Daarom kom ik elke keer opnieuw met deze vraag om uitleg op de proppen. Ik betreur dat de politiediensten en intercommunales kunnen worden ingeschakeld door gemeenten die eigenlijk zelf hun verantwoordelijkheid kunnen dragen. Ik kan me moeilijk voorstellen dat een gemeente met meer dan 20.000 inwoners en een vrij gezonde begroting niet zelf haar milieutoezicht kan organiseren.

Het schoentje knelt bij de eigen verantwoordelijkheid. Het is gemakkelijk te zeggen dat het niet aan het gemeentebestuur ligt, maar aan de intercommunale of de politiekezone die het milieutoezicht houdt. Het gemeentebestuur heeft er niets mee te maken. Ik betreur dat het probleem van de politieke verantwoordelijkheid met dit Milieuhandhavingsdecreet niet is opgelost.

De heer Bart Martens: In de praktijk zijn er toch wat problemen. Ik heb signalen opgevangen dat bepaalde interpolitiezones (IPZ) de taken die ze van de gemeenten krijgen doorgeschoven, niet willen opnemen, onder andere in uw regio, mijnheer Peeters. De IPZ-zone van Herentals heeft daar feestelijk voor bedankt. Er zijn ook milieuambtenaren die de extra bevoegdheden van toezicht ten gevolge van het Milieuhandhavingsdecreet niet durven aan te nemen. Ik weet niet hoe het dan zit met de rechtspositieregeling, en of een milieuambtenaar kan worden verplicht om de bijkomende decretale toezichtsfuncties aan te nemen. In de praktijk is er echt wel een probleem.

Minister, het zou goed zijn met de federale politie, de VVSG en verenigingen van milieuambtenaren aan tafel te zitten om na te gaan hoe een en ander kan worden opgelost. Ik hoop dat het addendum bij de samenwerkingsovereenkomst er snel kan komen. Het is goed dat er extra middelen voor zijn ingeschreven in de begroting. Veel gemeenten zitten te wachten om bijkomend personeel voor dat toezicht te kunnen aanwerven.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik onderschrijf dit, en de studie zoals de minister die voorstelt, bevestigt dit ook. In het Turnhoutse hoor ik dat gemeenten over de nieuwe constructie die het handhavingsdecreet heeft gecreëerd, zijnde de lokale toezichthouder, zeggen dat ze al een milieuambtenaar hebben. Als ze iets moeten vaststellen, dan gebeurt dat met een proces-verbaal door de politie. De politie zegt dat het met technische gegevens moet worden ondersteund door de dienst Milieu, zijnde de milieuambtenaar. Dat wordt dan een pingpongspel. Ik vrees dat de constructie lokale toezichthouder en het handhavingsdecreet geen meerwaarde bieden op het terrein, en dat we ons weer verliezen in het naar elkaar doorspelen van de zwartepiet. Dat is zeker geen meerwaarde op het vlak van milieu.

Op dat vlak moet de minister verduidelijking creëren of een overleg opstarten met de VVSG om taakafspraken te realiseren. Zoals het nu bezig is, is het weer een oeverloos en eindeloos gesprek.

De voorzitter: Misschien is het een taak voor de Hoge Raad voor de Milieuhandhaving om de handhavingsprotocols op te maken, zodat die discussies worden uitgeklaard en het toezicht op het terrein wel gegarandeerd is.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik moet het overleg daarover met de VVSG niet opstarten, want dat is al bezig. Ik heb daarnaar verwezen in mijn antwoord. Ik heb ook aangegeven dat, als er knelpunten zijn, we die moeten oplossen. De gemeenten kunnen er geld voor krijgen, maar we hebben ook een stok achter de deur nodig. Als dat in de praktijk zo veel problemen geeft, en als dat niet kan worden opgelost met het addendum, dan moeten we misschien een stok achter de deur hebben.

Ik wil het overleg met de VVSG nog even afwachten en het addendum kansen geven, en lukt het dan nog niet, dan moeten we zoeken naar andere mogelijkheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■